

PERSBERICHT



Tabee Nieuw-Guinea Een uniek project over een vergeten land

Persoonlijke getuigenissen van Papoea's en Nieuw-Guineagangers die gedwongen hun land moesten verlaten. Wat doet het met je als je één, twee of zelfs drie keer moet vluchten? *Tabee Nieuw-Guinea*, een productie van Stichting Be-wonder, schetst een persoonlijk en veelkleurig beeld van de bewogen periode rond de overdracht van het onderbelichte Nieuw-Guinea (thans Papoea en West-Papoea) aan de Verenigde Naties, 1 oktober 1962.

1 oktober 2022 is het precies 60 jaar geleden dat Nederland Nieuw-Guinea overdroeg aan de Verenigde Naties (UNTEA). Bij *Tabee Nieuw-Guinea* hoor en zie je Papoea's en een verscheidenheid aan (Indo-)Europeanen uit voormalig Nederlands-Indië. Moeders, vrouwen, contractanten van de Dienst voor Economische en Technische Aangelegenheden (DETA), bestuursambtenaren, Nederlandse militairen, een Toegoenees en onderwijzers die Nieuw-Guinea na de overdracht eind 1962 gedwongen verlieten. Maar ook missionarissen die na de overdracht in Nieuw-Guinea zijn achtergebleven, een KLM piloot en een vluchteling uit Papoea in de jaren negentig.

33 interviews

Vanaf 2019 hebben initiatiefnemers Betsy Torenbos en Paul Pattynama 33 mensen thuis opgezocht. De geïnterviewden, inmiddels allen boven de 75, hebben elk hun persoonlijke connectie met voormalig Nederlands Nieuw-Guinea, een periode waarover veel onbekend is. Betsy Torenbos en Paul Pattynama zochten uit wat deze periode voor hen betekende én nog steeds betekent.

Betsy Torenbos: 'In veel van mijn projecten maak ik gebruik van 'oral history'. Zo ook in *Tabee Nieuw-Guinea*. Het geeft een persoonlijke en dus subjectieve kijk op de geschiedenis. Zo leg ik door middel van persoonlijke interviews de ervaringen en levenswijzen vast uit vroeger tijden, en behouden wij deze ervaringen voor toekomstige generaties. Dit immateriële erfgoed is minstens zo waardevol als de verhalen in de geschiedenisboeken.'

De 33 door Torenbos gehouden interviews vormen op hun beurt de basis voor de verschillende onderdelen van *Tabee Nieuw-Guinea*: een video-installatie, docu-theater, symposia, een website en een naslagwerk waarin de verhalen een plek krijgen.

Video-installatie

De video-installatie van de kunstenaars Betsy Torenbos en TeZ heeft een bijzondere vorm. In het midden van de ruimte staat een rond laag podium. De beeldschermen staan om de cirkel. De door TeZ (Maurizio Martinucci) ontwikkelde software brengt de verhalen thematisch of juist 'random' op de schermen. De bezoeker kan de eigen tijd indelen en deelgenoot worden van de indringende verhalen van de 33 geïnterviewden. Op de muren rondom de installatie is een historische tijdlijn te zien met aankomst en vertrekdatum en foto's van de geïnterviewden.

De video-installatie, die drie maanden in het Indisch Herinneringscentrum staat, wordt officieel geopend op 1 oktober 2022 in het Museum Sophiahof te Den Haag, exact 60 jaar na de overdracht.

Docu-theater Verzoening?

De ruim 80-jarige Papoease Eef Mamoribo en Raki Ap staan samen met een aantal geïnterviewden, improviserend componist Oscar Jan Hoogland en performer Betsy Torenbos op het toneel in het decor van de 33 interviews. Uniek docu-theater over de bewogen periode rond het vertrek van Nederland uit Nieuw-Guinea. Wat doet het met je als je één of meerdere malen moet vluchten? Kan een mens zich hiermee verzoenen?

Op 8 oktober 2022 gaat het docu-theater in première in Museum Sophiahof in Den Haag. De voorstelling is daarna daar nog te bezoeken op 9 oktober 2022 en op 14 en 15 januari 2023. In seizoen 2023/2024 is er een landelijk tournee van het project in onder andere DNK (Assen), Kumpulan (Arnhem) en museum Bronbeek (Arnhem).

Symposia

Zes keer, aansluitend aan het docu-theater, vindt een symposium plaats. Ook hier vormen de interviews het uitgangspunt. De opgehaalde verhalen (oral history) tonen hoe de geschiedenis is beleefd en kleuren de geschiedschrijving daarmee persoonlijk in. De symposia plaatsen de persoonlijke en subjectieve belevenissen in een context. Tijdens een symposium wordt het docu-theater vanuit één perspectief belicht, bijvoorbeeld historisch, (sociaal) psychologisch of actueel. Ieder symposium is uniek en wordt ingeleid door een expert. De symposia zijn in handen van Paul Pattynama.

Website en naslagwerk

De website blijft minstens tot 2025 bestaan, waarna de documentatie wordt overgedragen aan o.a. het Nationaal Archief. We willen het project afsluiten met een bijzonder naslagwerk waarin de verhalen een plek krijgen.

Tabee Nieuw-Guinea is geproduceerd door Stichting Be-wonder in samenwerking met het Indisch Herinneringscentrum, Museum Sophiahof, DNK, Kumpulan en Museum Bronbeek.

Noot voor de redactie (niet voor publicatie):

Uitnodiging kick-off project *Tabee Nieuw-Guinea* van Stichting Be-wonder

Op 16 september 2022 van 16.00 tot 17:30 vindt in museum Sophiahof in samenwerking met het Indisch Herinneringscentrum de kick-off plaats van het unieke project *Tabee Nieuw-Guinea*.

U bent van harte uitgenodigd om hierbij aanwezig te zijn.

Tijdens deze kick-off zijn de geïnterviewden met hun familie uitgenodigd, de vertegenwoordigers van de ondersteunende fondsen, de samenwerkingspartners, de mensen die op één of andere wijze *Tabee Nieuw-Guinea* hebben ondersteund en de pers.

Programma

- Historicus en journalist Anne-Lot Hoek opent de kick-off. Zij vertelt over het belang van het project, vanuit haar persoonlijke relatie met het huidige West-Papua. Anne Lot gaat in gesprek met de initiatiefnemers Betsy Torenbos en Paul Pattynama en met de speciale gast Julia Jouwe.
- Het programma vervolgt met fragmenten van vier, helaas reeds overleden, geïnterviewden. Hiermee wordt het belang van 'oral history' en immaterieel erfgoed nog eens benadrukt. Anne-Lot en Betsy gaan hierover in gesprek.
- Daarnaast zal de officiële trailer voor het eerst getoond worden en is er gelegenheid voor de pers en publiek om vragen te stellen.
- Na het formele programma is er een afsluitende borrel, met gelegenheid om na te praten.

Wij hopen u te mogen ontmoeten op 16 september en samen met ons dit bijzondere project te openen!

U kunt zich hiervoor aanmelden door deze mail te beantwoorden.

Datum: Vrijdag 16 september 2022

Tijd: 16.00 uur tot uiterlijk 17:30 uur (inloop vanaf 15.30 uur)

Locatie: Sophiazal, Museum Sophiahof, Sophialaan 10, 2514 JR Den Haag

Graag tot de 16e!

Betsy Torenbos en Paul Pattynama
www.tabeenieuwguinea.nl

Heeft u vragen naar aanleiding van dit persbericht, bel of mail ons even:

Betsy Torenbos
06-23068467
betsy@tabeenieuwguinea.nl

Paul Pattynama
06-22523856
paul@tabeenieuwguinea.nl

Meer informatie over Tabee Nieuw-Guinea vindt u op de website:
www.tabeenieuwguinea.nl of op de social media:

Facebook: <https://bit.ly/3Lc0EXI>
Instagram: <https://www.instagram.com/tabeenieuwguinea/>
Twitter: <https://twitter.com/tabeeenginea>



**MUSEUM
SOPHIAHOF**
van Indië tot nu

Indisch Herinneringscentrum
DEN HAAG



FONDS
SLUYTERMAN VAN LOO
OUDERENPROJECTEN



VSBfonds,
iedereen doet mee